

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Lukáše Páchy a soudců JUDr. Ivy Trávníčkové, Ph.D., a Mgr. Jiřího Kopeckého ve věci

žalobce: [redacted] narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátkou Mgr. Pavlou Rajmanovou
sídlem K. H. Máchy 758/8, 500 02 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Myslivecká společnost Kochánovice, z.s.**, IČO 43500790
sídlem Lukavice 182, 538 21 Lukavice
zastoupený advokátem JUDr. Ing. et Ing. Romanem Ondrýskem, MBA, Ph.D.
sídlem Palackého 151/10, 796 01, Prostějov

o 92.610 Kč s příslušenstvím,

o odvolání žalobce i žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Chrudimi ze dne 25. 11. 2024, č. j. 111 C 1/2020-496,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se **mění** takto:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci 14 600 Kč s úrokem z prodlení ve výši:

10 % ročně z částky 1 400 Kč za dobu od 21.3.2020 do zaplacení,

10 % ročně z částky 5 400 Kč za dobu od 7. 4.2020 do zaplacení,

10 % ročně z částky 3 050 Kč za dobu od 7.5.2020 do zaplacení,

8,25 % ročně z částky 1 750 Kč za dobu od 29.7.2020 do zaplacení a

8,25 % ročně z částky 3 000 Kč za dobu od 17.8.2020 do zaplacení,

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted].

to vše do tří dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Žaloba se zamítá v části, v níž žalobce žádal na žalovaném zaplacení 78 010 Kč s úrokem z prodlení ve výši:

10 % ročně z částky 7 420 Kč za dobu od 21.3.2020 do zaplacení
10 % ročně z částky 28 620 Kč za dobu od 7.4.2020 do zaplacení,
10 % ročně z částky 16 795 Kč od 7.5.2020 do zaplacení,
8,25 % ročně z částky 9 275 Kč od 29.7.2020 do zaplacení,
8,25 % ročně z částky 15 900 Kč od 17.8.2020 do zaplacení,
1,75 % ročně z částky 11 025 Kč od 29.7.2020 do zaplacení a
1,75 % ročně z částky 18 900 Kč od 17.8.2020 do zaplacení.

- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci k rukám jeho advokátky náklady řízení před okresním soudem ve výši 70 472,35 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci k rukám jeho advokátky náklady odvolacího řízení ve výši 11.594 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalobce je povinen zaplatit České republice náklady státu ve výši 10.867,45 Kč, a to na účet Okresního soudu v Chrudimi číslo 19-1220531/0710, variabilní symbol [REDACTED] do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- V. Žalovaný je povinen zaplatit České republice náklady státu ve výši 10.867,45 Kč, a to na účet Okresního soudu v Chrudimi číslo 19-1220531/0710, variabilní symbol [REDACTED], do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Okresní soud zavázal žalovaného k povinnosti zaplatit žalobci 2.175 Kč se specifikovanými úroky z prodlení do 15 dnů od právní moci takového rozsudku (výrok I), naopak zamítl žalobu o požadavku žalobce na zaplacení dalších 90.435 Kč s úroky z prodlení (výrok II). Žalovanému uložil povinnost nahradit žalobci náklady ve výši 49.436,35 Kč (výrok III) a každému z účastníků uložil povinnost zaplatit České republice náklady řízení státu vždy ve výši 10.867,45 Kč (výroky IV a V rozsudku okresního soudu).
2. Rozhodl tak o žalobě žalobce ze dne 10. 8. 2020. Žalobce se domáhal náhrady škody způsobené na pozemcích v jeho vlastnictví, případně na pozemku, který má pronaját, rytím černé zvěře a poškozením travního porostu. Žalobu žalobce postupně rozšiřoval a ve výsledku požadoval zaplacení částky 92.610 Kč s úroky z prodlení.
3. Žalobce tak po připuštění změn žaloby požadoval uvedenou částku za škody způsobené v období od 1. 3. 2020 do 14. 6. 2020 na částech pozemku o celkové zapsané ploše 23 893 m², z čehož bylo poškozeno 1 460 m², a to:
 - od 1. 3. do 15. 3. 140 m²,
 - od 17. 3. do 31. 3. 540 m²,
 - od 16. 4. do 30. 4. 305 m²,
 - od 5. 5. do 20. 5. 175 m²,
 - od 29. 5. do 14. 6. 300 m².
4. Žalobce jednotlivé škody notifikoval listinami postupně ze dne 17. 3. 2020, 31. 3. 2020, 4. 5. 2020, 20. 5. 2020 a 15. 6. 2020. Žalobce se dovolal výše škody stanovené dle metodiky „Pro oceňování Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

náhrad škod způsobených užíváním honitby a zvěří na honebních pozemcích, polních plodinách, vinné révě, ovocných kulturách nebo lesních porostech“ autorů JUDr. Antonína Charváta a Ing. Jana Mikulky, CSc., s využitím dalších podkladů a žalobce kalkuluje se škodou ve výši 63 Kč za metr poškozené plochy.

5. Žalobce k tomu dále podotkl, že rozbořem místního trhu zajistil nabídku dvou dodavatelských společností majících zkušenosti s nápravou způsobenou rytím při nabídkové ceně 50 Kč/m² bez DPH. Za nejvhodnější způsob opravy považoval zapravení vyrytých drnů zpět do země co nejdříve manuální prací, neboť hrozí jejich vyschnutí a nebezpečí, že se zpět neuchytí.
6. Žalobce pak tvrdil a prokázal, že je vlastníkem ve společném jmění manželů pozemku parc. č. 517/1 trvalý travní porost o výměře 23 893 m² a nájemcem pozemku parc. č. [REDACTED] – trvalý travní porost o výměře 7 143 m², nacházející se v katastrálním území [REDACTED]. K těmto pozemkům ze dvou stran přiléhá les a pozemky sousedí se zahradou a domem žalobce a jeho manželky. Předmětné pozemky byly v rozhodné době součástí honitby Slatiňany – Lesy CZ [REDACTED], o výměře 603 ha, kterou má v nájmu žalovaný za účelem výkonu práva myslivosti a mysliveckého hospodaření.
7. Žalobce dále tvrdil, že škody na jeho pozemku byly černou zvěří způsobovány opakovaně, od roku 2019 však došlo k razantnímu nárůstu rozsahu poškozené plochy, na kterou žalovaný nereagoval. Žalobce má právo na náhradu škody jako vlastník pozemku i jako nájemce (zde odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci 25 Cdo 3967/2019), to jako poškozený dle § 55 zákona o myslivosti (zákon č. 449/2001 Sb., dle kterého se žalobce domáhá náhrady škody, za kterou žalovaný odpovídá bez možnosti liberace (usnesení Ústavního soudu ČR, sp. zn. II. ÚS 3374/14). Žalobce považoval opatření prováděná žalovaným za nedostatečná či nevhodná, neboť:
 - žalovaný v rozhodném období téměř neprováděl odlov černé zvěře navzdory notifikovaným škodám,
 - v rozhodném období neprobíhaly nahánky,
 - pachová zradidla nebyla instalována náležitě,
 - odchytové klece byly trvale otevřeny a nebyla v nich návnada, byly tak nefunkční,
 - i případně užitá fotopast nemá na věc žádný účinek, nelze po žalobci požadovat zhotovení ohrady, jde o ekonomicky zcela nevhodné opatření náhrady pro vysokou cenu,
 - elektrický ohradník je nefunkční, o čemž svědčí zkušenosti okolních farmářů, žalovaný ostatně nemá ani dostatečnou kapacitu k řešení situace, má jen 20 členů, z nichž se lovu černé zvěře věnuje menšina a žalovaný tak neřeší a není schopen vyřešit přemnožená prasata v daném regionu a držet jejich populaci na přiměřené úrovni.
8. Žalobce rovněž připomněl, že již v roce 2019 vznikla mimosoudní dohoda účastníků ke škodám způsobeným v roce 2019, avšak následně žalovaný rezignoval na odlov, kdy největší škody jsou pod instalovanými posedy.
9. Žalobce rovněž nepovažoval za efektivní nápravu škod zemědělským způsobem, která by mohla být prováděna cca dvakrát ročně, a to vylučuje užívání pozemku obvyklým způsobem. Takové omezení majetkových práv nelze po žalobci spravedlivě požadovat.
10. Žalobce se tak při uplatnění nároku na náhradu škody dovolává zákona o myslivosti (zákon číslo 449/2001 Sb.) a § 2955 o.z. (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).
11. Žalovaný se proti žalobnímu požadavku bránil a nesouhlasil s ním. Namítal, že žalobce neprokázal poškození pozemku v uvedeném rozsahu, neprokázal ušlý zisk a náklady na uvedení do předešlého stavu. Žalovaný si navíc plní své povinnosti k zamezení vzniku škod a činí opatření, které jej ze škody liberují. Naopak žalobce odmítá pozemky oplotit (použít elektrický ohradník), přestože mu Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

žalovaný opakovaně nabízel pomoc se zbudováním plotu a ochranou pozemku, čímž se žalobce podílí na vzniku škod dle § 2918 o.z. a neplní prevenční povinnost dle § 53 zákona o myslivosti a § 2800 o.z. Ve výsledku si žalobce pořídil pozemek a nemovitost v blízkosti lesa, odmítá jej oplotit a po žalovaném požaduje, aby prakticky nepřetržitě vykonával ostrahu a hradil následnou škodu způsobenou unikáním zvěře. Náklady na uvedení do předešlého stavu žalobce uplatňuje hypoteticky bez prokázání skutečně vynaložených nákladů. Žalobce seno a otavu nepěstuje a nesklízí.

12. Žalovaný rovněž tvrdil, že v rozhodném období provedl níže uvedená opatření proti vzniku škod:

- instaloval 4 posedy k odstřelu zvěře,
- od listopadu 2019 do března 2020 odlovil více než 20 divokých prasat,
- ve stejném období provedl 5 organizovaných nahánek, poté v této činnosti nebylo možno pokračovat pro pandemii COVID-19,
- instaloval 5 pachových zradidel,
- instaloval 2 odchytové klece na pozemcích žalovaného,
- instaloval fotopasti,
- nabídl žalobci pomoc při zbudování plotu a při instalaci elektrického ohradníku.

13. Postup žalobce tak shledával za zneužití zákonem přiznaného práva.

14. Okresní soud provedl rozsáhlé dokazování, na základě kterého uzavřel skutkový závěr o tom, že pozemky ve vlastnictví žalobce, případně v nájmu žalobce, byly v době od 1. 3. 2020 do 14. 6. 2020 poškozovány rytím prasetem divokým, a to v plošném rozsahu plynoucím z žaloby ve znění jejího rozšíření a z řádně a včas učiněných písemných notifikací. Pokud totiž žalovaný následně rozsah škod zpochybňoval, měl tak s ohledem na krátkou časovou lhůtu pro provedení notifikace škod ze strany žalobce činit okamžitě, aby byl rozsah škod zjistitelný v příslušném čase a místě. Pokud tak žalovaný neučinil, není důvodů nemít za prokázaný rozsah škod, jak tvrdí žalobce ve svém žalobním požadavku. Žalobce z bezpečnostních, estetických, ale i uživatelských důvodů odmítá elektrický ohradník, adekvátní plot považuje za příliš nákladný a pachová zradidla za neúčinná. Žalovaný v roce 2019 k eliminaci tehdejších škod instaloval odchytové klece bez návnad, posedy, pachová zradidla a fotopasti. V těsné blízkosti předmětných pozemků je místo, kde žalovaný zvěř přikrmuje, čímž sem láká zvěř, aby ji mohl odlovit.

15. Po právní stránce okresní soud uzavřel, že uživatel je dle § 52 odst. 1 písm. b/ zákona o myslivosti povinen hradit škodu, kterou v honitbě na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě, ovocných kulturách nebo na lesních porostech způsobila zvěř. Stejný zákon však stanoví povinnost předcházet škodám, kdy vlastník, popřípadě nájemce honebního pozemku je povinen činit přiměřená opatření k zabránění škod způsobených zvěří, přičemž však nesmí být zvěř zraňována. Stejná opatření může učinit se souhlasem vlastníka honebního pozemku uživatel honitby (viz § 53 zákona o myslivosti). Při výkladu těchto ustanovení okresní soud vyšel z toho, že žalobce uplatnil u uživatele honitby škody na zemědělských pozemcích do 20 dnů ode dne, kdy škoda vznikla, a vyčíslil výši škody (viz § 55 odst. 1 písm. a/ a odst. 2 zákona o myslivosti). Vzhledem k tomu, že uživatel honitby neuhradil škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčíslil výši škody a ani neuzavřel s poškozeným písemnou dohodu o náhradě této škody, uplatnil žalobce včas v tříměsíční lhůtě svůj nárok na náhradu škody u soudu (viz § 55 odst. 3 zákona o myslivosti). Nárok uplatněný žalobcem tudíž považoval za včasný a z hlediska rozsahu poškozených pozemků za prokázaný. To tak, že v důsledku rytí byl narušen povrch trvalého travního porostu, drny byly obráceny a původně zatravněný povrch byl mozaikovitě rozryt tak, že

namísto trávy byla na poškozených místech hlína a kamení. Na základě tvrzení účastníků a provedeným důkazům měl za prokázané, že škody byly způsobeny prasetem divokým.

16. Při vyčíslení výše škody soud vyšel ze znalce stanovené částky 1,50 Kč/m², neboť znalec řádně výši škody odůvodnil. Průměrné náklady na úpravu poškozeného povrchu trvalého travního porostu totiž vycházejí průměrně 9.360 Kč/ha, tedy 0,94 Kč/m². Znalec zohlednil, že hodnocený případ je specifický kvůli velmi malým plochám omezeně dostupným pro větší techniku, protože žalobce prováděl úpravu ručně, což nevyžaduje užití herbicidů a potřebné činnosti lze spojit do jednorázové akce, byť ruční práce je časově náročnější. Znalec připočetl i odhadovanou ztrátu na výnosu sena, čímž dospěl k hodnotě 1,50 Kč/m². Znalec provedl i kontrolu svého postupu s využitím platné metodiky. Dle znalce uvažovaná hodnota odráží potřebné faktory, jako je jednorázovost akce a povaha práce – nekvalifikované práce. Stanovená hodnota pak podle znalce odpovídá časovému rozsahu potřebné práce. Ostatně k obdobné hodnotě škody dochází znalec Ing. Miroslav Kraus ustanovený v následném sporu týchž účastníků (vedeného rovněž u Okresního soudu v Chrudimi) ohledně pozdějšího období. Ve výsledku tedy okresní soud vyjádřil škodu částkou 1,50 Kč/m².
17. Okresní soud pak uzavřel, že žalobce škody nespolutzpůsobil. Vysvětlil, že oplocení je velmi nákladným prostředkem, ostatně i žalovaný nijak nepolemizoval s tím, že jde o prostředek velmi nákladný v řádu výše statisíců Kč. Ani hospodář žalovaného zhotovení takové ochrany nepožadoval. Okresní soud rovněž akceptoval odmítání instalace elektrického ohradníku ze strany žalobce. Bezpečnostní, uživatelské a estetické důvody lze považovat za legitimní. Jde o střet ústavně chráněného práva – vlastnického s právem chráněným zákonem. Elektrický ohradník by bylo možné považovat za účinné opatření (dle znalce), avšak jen v případě, že je kombinováno s intenzivním lovem, který však nebyl prováděn. Provedené důkazy nesvědčí o zvýšené intenzitě lovu v rozhodném období. Okresní soud neměl za prokázané, že žalobce či členové jeho rodiny úmyslně ničili pachová zradidla. Nebylo prokázáno nic dalšího, než že byla odstraněny ty tyčky, které však byly již zjevně neúčinné. Návnadové odchytové klece byly neúčinné, zejména s ohledem na to, že v blízkosti pozemků žalobce docházelo k přikrmování zvěře. Celkem tak okresní soud přiznal žalobci právo na zaplacení 2.175 Kč s úroky z prodlení ve výši dle § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. a ve zbytku žalobu zamítl. Výrok o náhradě nákladů řízení opřel o § 142 odst. 3 o.s.ř., neboť výše nároku záležela na znaleckém posouzení. To s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci sp. zn. 25 Cdo 2234/2019. Při rozhodování o náhradě nákladů řízení státu dle § 148 odst. 1 o.s.ř. rozhodl o povinnosti nést náklady státu každým z účastníků jednou polovinou, neboť provedení znaleckého posudku, za který stát vynaložil náklady, bylo navrhováno oběma stranami, případně jde o svědečné, kdy rovněž rozhodl o povinnosti účastníků hradit tyto náklady řízení každým jednou polovinou.
18. Proti uvedenému rozsudku podal žalobce i žalovaný odvolání. Žalobce se domáhá změny napadeného rozsudku a plného vyhovění žalobě, naopak žalovaný se domáhal změny rozsudku okresního soudu tak, že nárok žalobce bude zamítnut jako celek. Rozsudek okresního soudu byl tedy napaden v celém rozsahu a takovýmto způsobem byl odvolacím soudem i přezkoumáván.
19. Žalobce v odvolání namítl, že nelze akceptovat závěr soudního znalce o tom, že uvedení pozemku v původní stav lze učinit jen zemědělským způsobem. Žádný právní předpis ničeho takového nestanoví a způsob uvedený znalcem nevede k obnovení původního stavu před vznikem škod. Postup, který znalec preferuje by totiž znamenal, že žalobce nemůže předmětné pozemky užívat obvyklým způsobem, neboť by k nápravě do původního stavu došlo pouze jednou až dvakrát do roka, po dobu několika měsíců by tak rozrytý pozemek nebyl napravován. Při výpočtu náhrady škody zemědělským způsobem nelze přehlédnout to, že zemědělská technika by se musela pohybovat i na místech, u kterých nedošlo k rozrytí černou zvěří, a tedy je nutné započítat i náklady na dopravu a přemístění této zemědělské techniky, což se nestalo. Připomíná, že pozemky mají charakter horské louky, kterou takto žalobce cíleně pěstuje v souladu se svým přesvědčením. Navíc Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

zemědělská technika s ohledem na členitost pozemku nemůže provádět návrat do původního stavu na celém rozsahu pozemku, na některá místa se nedostane a při orbě či vláčení či diskování dojde o k poškození té části pozemku, která nebyla poškozena rytím černé zvěře. Žalobce tak uzavírá, že i v případě správnosti postupu uvedení pozemku do původního stavu, se kterým počítá okresní soud, by měla být výše škody stanovena ve větším rozsahu, než jak učinil okresní soud, a nadále se však dovolává toho, že jediným vhodným způsobem uvedení pozemku do původního stavu je ručním hrabáním, kdy souhlasí s ohledem na výsledky v následném soudním řízení vedeném u Okresního soudu v Chrudim s cenou hodinové práce 100 Kč za hodinu. Má za to, že by žalovaný měl v celém rozsahu hradit náklady řízení státu.

20. Žalovaný rovněž nesouhlasil s rozhodnutím okresního soudu, kterému žalovaný vytýká zejména to, že nesprávně zhodnotil povinnost žalobce činit preventivní opatření k zabránění vzniku škod. V tomto směru by bylo vhodným a účinným prostředkem ke splnění prevenční povinnosti žalobce instalovat elektrický ohradník, což žalovaný žalobci nabízel včetně pomoci s osazením tohoto ohradníku a důvody žalobce proč tak neučinil, jsou spíše estetického rázu. Mohl přitom přihlídnout k tomu, že elektrický ohradník sám žalobce užíval na malé části svého pozemku k ochraně ovocných stromů. Přitom znalec potvrdil, že instalace elektrického ohradníku ve správné podobě spolu s odlovem zvěře je účinným prostředkem ochrany před škodami, které působí černá zvěř. Žalovaný má tak za to, že žalobce měl instalovat elektrický ohradník, k čemuž by mělo být při rozhodování soudu přihlíženo. Měl by se tak podílet na vzniklých škodách v rozsahu 50 % škod. Z hlediska rozhodnutí a náhradě nákladů řízení připomíná, že byl razantně úspěšnější oproti žalobci, kdy obdobnou částku žalobci nabízel v rámci předsoudního řešení věci. Měl by to být tedy žalovaný, kterému bude přiznáno právo na náhradu nákladů řízení v plném rozsahu a stejně tak, že žalobce bude zavázán k povinnosti nahradit státu náklady řízení.
21. Žalobce k odvolání žalovaného namítl, že elektrický ohradník není trvalým účinným opatřením proti škodám způsobeným černou zvěří. Pokud se znalec domáhá jeho instalace, účinnost nebyla prokázána. Ostatně nelze požadovat po žalobci, aby udržoval elektrický ohradník včetně údržby o délce 750 metrů. Pokud jde o náhradu nákladů řízení, pak smírná nabídka žalovaného byla podmíněna vzdáním se jakýchkoliv nároků žalobce, což z pochopitelných důvodů žalobce nemohl akceptovat.
22. Žalovaný k odvolání žalobce pak argumentoval, že náklady vynaložené na uvedení poškozené věci do původního stavu mají být nezbytné a účelné, jak judikuje Nejvyšší soud ČR například v rozhodnutí 25 Cdo 2202/2019 a 25 Cdo 2651/2021. Jde o louku fakticky využívanou jako koňský výběh a nic nebrání tomu, aby tak jako ve všech obdobných případech uvedení do původního stavu bylo provedeno prostředky zemědělské techniky, tedy způsobem, ze kterého vychází okresní soud. Nápravu pozemku v rozsahu několika tisíců metrů čtverečních ručním způsobem již neodpovídá účelnosti zvolené nápravné metody. Náprava prostředky zemědělské techniky vychází z toho, že na louce vyrostle tráva ke sklizni, po senoseči je pozemek zarovnan, případně je zarovnan následně po zimě před začátkem růstu vegetace. Jde tak o obvyklý a účelný způsob řešení po rytí na pozemku černou zvěří. Tvrzené náklady z hlediska časového rozsahu na uvedení v původní stav jsou nadhodnocené, je třeba vycházet ze znaleckého vyjádření [REDAKCE]. Žalobcem uváděná rychlost nápravy 5 až 10 m² za hodinu je neadekvátní, neboť znalec uhrabal 5,8 m² za 3,5 minuty, což představuje urovnání 100 m² za hodinu práce. Soud prvního stupně tedy správně vycházel z mechanizační nápravy oceněné znalcem, kterou znalec opakovaně doporučoval jak adekvátní charakter pozemku a zohledňuje účelnost a schopnost uvést poškozenou věc u hlediska její funkčnosti do původního stavu.
23. Odvolací soud po projednání věci dospěl k následujícím závěrům. Vychází přitom ze závěrů okresního soudu, na které pro stručnost odkazuje, to s níže uvedenými modifikacemi.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

24. Odvolací soud posuzoval situaci, kdy žalobce si zajistil bydlení, které dlouhodobě zvelebují, na kraji obce [redacted] v oblasti Železných hor, v oblasti menších obcí a rozlehlějších lesů s přítomností černé zvěře, to v sousedství lesních porostů, které z hlediska černé zvěře jsou atraktivní, jak vyplývá ze znaleckého posudku. Pozemky žalobce, případně pozemky, které má v nájmu, jsou dlouhodobě vystaveny rytí ze strany černé zvěře, jak o tom svědčí již mimosoudní jednání účastníků z roku 2019, ale i následný spor vedený u Okresního soudu v Chrudimi. Do současné doby se tak nepodařilo jakýmkoliv způsobem eliminovat škody vznikající na pozemku rytím černé zvěře. Náprava pozemku do původního stavu je prováděna mechanicky žalobcem či členy jeho rodiny.
25. Podle § 52 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, uživatel honitby je povinen hradit a) škodu, která byla v honitbě způsobena při provozování myslivosti na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě nebo lesních porostech, b) škodu, kterou v honitbě na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě, ovocných kulturách nebo na lesních porostech způsobila zvěř.
- Podle § 2 zákona o myslivosti se pro účely tohoto zákona rozumí držitelem honitby osoba, které byla rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti honitba uznána [písmeno m)], a uživatelem honitby držitel honitby, pokud honitbu využívá sám, nebo osoba, které držitel honitby honitbu pronajal [písmeno n)].
26. Z citovaných ustanovení je zřejmé, že zákon o myslivosti obsahuje specifickou úpravu odpovědnosti za škodu způsobenou zvěří na honebních pozemcích, lesních a polních kulturách, a to formou odpovědnosti tzv. objektivní (za výsledek), tj. bez ohledu na protiprávnost a zavinění. Podstatné je, zda byla naplněna zvláště kvalifikovaná okolnost, jíž je přítomnost zvěře v honitbě a její působení na pozemky a zákonem vymezené porosty. Zákon o myslivosti tak na jedné straně stanoví povinnost uživateli honitby hradit škody způsobené zvěří, na druhé straně stanoví vlastníkům nebo uživatelům honebních pozemků povinnost učinit přiměřená opatření k zabránění škod (§ 53 zákona). Úprava odpovědnosti za škodu podle zákona o myslivosti má charakter soukromého práva, podle něž vznikají odpovědnostní občanskoprávní vztahy mezi poškozeným a odpovědnou osobou (škůdcem). Zčásti je ale zákon povahy veřejnoprávní, neboť podle § 2 odst. 1 písmena a) a b) sleduje kromě jiného regulaci spolkové činnosti směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví a zachování obnovitelného přírodního bohatství představovaného populacemi volně žijících živočichů. Proto je třeba i podmínky občanskoprávní odpovědnosti podle zákona o myslivosti vykládat s přihlédnutím k tomuto smyslu a účelu zákona (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci 25 Cdo 1190/2021).
26. Okresní soud prokázal, že v rozhodné době, tj. na jaře roku 2020 v době pandemie COVID 19, došlo na pozemcích žalobce ke škodám, které žalobce následně notifikoval ve vztahu k žalovanému. To v rozsahu, který tvrdil a prokazoval žalobce, a který je prokázán z důvodů, které popsal okresní soud, a na které odvolací soud pro stručnost odkazuje. To proto, že zákon o myslivosti klade na vlastníka či nájemce pozemku zvýšené požadavky spočívající ve velmi krátké lhůtě k notifikaci škody a uplatnění nároků, čemuž musí odpovídat i obdobná povinnost žalovaného ve velmi krátké lhůtě reagovat a případně prokazovat, že rozsah škod není v takovém rozsahu, jak byl notifikován. Jiný náhled, než který zvolil okresní soud, si lze stěží úspěšně představit ostatně již z toho důvodu, že se právě u škod zvěří předpokládá uvedení poškozeného pozemku v původní stav, a ať už by došlo k tomu mechanickým způsobem či zemědělskou technikou, mělo by se tak stát v krátké době, a tedy bez možnosti přezkoumat rozsah škod poté, co byly odstraněny.
27. Hlavní otázkou tohoto soudního sporu tak bylo posouzení, jakým způsobem je účelné škody odstranit, tedy uvést pozemek v původní stav. Odvolací soud s ohledem na složitost problematiky Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted].

odstranění těchto škod nemá (a ostatně ani nemůže mít) ambici posoudit takové spory obecně, nýbrž je namístě přihlídnout ke konkrétním skutkovým okolnostem tohoto případu. V dané věci jde o uvedení do původního stavu po škodách způsobených černou zvěří opakovaně na jaře roku 2020, v některých případech téměř každodenně. To vede k tomu, že rozsah poškozených ploch se vyskytuje pravidelně znovu a jde o opravy v řádu desítek metrů čtverečních. Jde o uvedení do původního stavu pozemku, který přiléhá k obydlí žalobce a jde o pozemky, které primárně sloužily k výběhu pro koně.

28. Žalobce je vlastníkem části předmětných pozemků a k části má právo nájmu - pachtu. Jejich rozrytím černou zvěří bylo zasaženo do jeho vlastnického práva a práva pachtu. Náklady vynaložené na uvedení pozemků v předešlý stav za účelem obnovení jeho užívacích a požívacích práv, jakož i ušlý zisk vzniklý ztrátou produkce z poškozených pozemků, představují újmu vzniklou zásahem do jeho vlastnického práva i do práva pachtu, za kterou podle § 55 zákona o myslivosti odpovídá žalovaný, a proto je žalobce aktivně legitimován při jejím vymáhání (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci 25 Cdo 3967/2019).

29. Podle § 2952 o. z. se hradí skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk). Podle § 2969 odst. 1 o. z. se při určení výše škody na věci vychází z její obvyklé ceny v době poškození a zohlední se, co poškozený musí k obnovení nebo nahrazení funkce věci účelně vynaložit.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, účinný od 1. 1. 2014, stanoví, že kromě obvyklé ceny věci v době poškození musí být vzato v úvahu i to, co poškozený musí vynaložit k obnovení nebo nahrazení funkce poškozené věci. Touto novou právní úpravou se potvrzuje význam uvedení v předešlý stav, a to především z pohledu nahrazení nebo obnovení funkce poškozené věci. Přitom je zajištěno nutno zabývat se otázkou účelnosti nákladů, nutných k uvedení poškozené věci do (z pohledu funkčnosti) předešlého stavu. Nadále tedy uplatnění principu neobohacení se poškozeného škodnou událostí (jenž je stále platným) bude znamenat nutnost hodnocení otázky, zda poškozený pro odstranění škody na věci, nutné k obnovení její funkčnosti, vynaložil skutečně pouze takové účelné náklady, bez kterých by uvedení věci v původní stav tak, aby mohla znovu plnit původní funkci, nebylo možné (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci 25 Cdo 2202/2019).

30. Závěr okresního soudu, případně znalce, o účelnosti uvedení do původního stavu pozemku zemědělskou technikou, by fakticky předpokládal buď pořízení zemědělské techniky žalobcem, či zajištění na trhu firmy, která by takové opravy byla schopna provést, na vyžádání by se z místa podnikání dostavila na pozemky žalobce a tam prováděla opravu poškozených ploch. S ohledem na charakter krajiny a obydlí žalobce na konci vesnice lze tedy jednoznačně předpokládat zásadní cestovní náklady na dopravu příslušné zemědělské techniky, a pokud by mělo docházet k uvedení do původního stavu pravidelně, to znamená vždy po výskytu konkrétní škody, šlo by o zjevně neekonomický způsob uvádění do původního stavu. To znamená, že zemědělskou technikou lze uvádět pozemky do původního stavu pouze tak, že k tomu dojde ve větších časových intervalech několikrát ročně. Lze si představit, že takovýto způsob uvedení do původního stavu bude u mnoha pozemků dostatečný a považován za účelně odpovídající způsob řešení dané situace.

31. Odvolací soud se však neztotožnil s tím, že jde o situaci pozemků žalobce. Tyto pozemky jsou přiléhajícími k obydlí žalobce, tvoří tedy určitou estetickou hodnotu spojenou s bydlením žalobce, byť primárně slouží jako výběh pro koně. Nelze ale na ně nahlížet jako například na pozemky sloužící k pěstování zemědělských plodin. Navíc jde o opravu menších ploch u škod pravidelně se vyskytujících, kdy na některých místech není ani případné a možné, že by došlo k opravě zemědělskou technikou. Pokud by pak byla prováděna oprava zemědělskou technikou pravidelně v častých intervalech, je to nutno chápat i jako nevhodné z hlediska zachování kvality porostu, neboť by docházelo k poškození i ploch, které nebyly zasaženy rytím černé zvěře (přejížděním techniky apod.).

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

32. Proto v tomto konkrétním případě s ohledem na to, že žalobce a jeho rodina v blízkosti ploch poškozením rytí černé zvěře bydlí, jsou schopni zajistit pravidelnou a rychlou nápravu škod způsobených černou zvěří, lze takovýto způsob uvedení pozemku do původního stavu považovat za účelný. To samozřejmě ovšem s přihlédnutím k ceně hodinové práce. Žalobce akceptoval částku 100 Kč za hodinu, a ta z hlediska obecné znalosti prací a důkazů provedených žalobce odpovídá či spíše je nižší, než mzda základního manuálního dělníka v České republice v daném čase a místě.
33. Poté s vědomím toho, že oprava jednotlivých škod provedených rytím je svébytná (z hlediska hloubky, rozsahu poškození, typu podloží na poškozené ploše apod.), byť v základu obdobná, že je prováděna pravidelně (v některých situacích by mohla být prováděna i každodenně) a lze stěží požadovat podrobnou situaci při popisu vzniku škod a provedení oprav například videodokumentací apod., nelze než vycházet z toho, že je nutno paušalizovat způsob uvedení do původního stavu, to vše s přihlédnutím k tomu, že taková činnost nespočívá pouze ve vlastní prováděné opravě, ale i v činnostech pomocných, tj. v dopravě na místo, přípravě pracovních prostředků apod. Sám žalobce zmínil, že je schopen setrvale pracovat při opravě 5 až 10 m² za 1 hodinu, a byť znalec prováděl vlastní pokus s jiným časovým rozlišením, s přihlédnutím k tomu, jaký byl rozsah provedených prací při výši jednotlivě způsobených škod, nutnosti přípravy na takovouto opravu, považuje odvolací soud (při úvaze dle § 136 o.s.ř.) uvedení žalobcem tvrzeného rozsahu oprav poškozených ploch 5 až 10 m² za hodinu, která však evidentně vyplývá z vyčíslení za již prováděné práce bez přípravných a následných prací, za odpovídající přiznat žalobci právo na náhradu za uvedení do původního stavu poškozených pozemků v rozsahu oprav 5 m² za 1 hodinu a ceně práce 100 Kč za hodinu. To při rozsahu poškození 1.460 m² znamená právo na náhradu újmy ve výši 29.200 Kč.
34. Odvolací soud však dále posuzoval, zda lze po žalobci požadovat, aby si splnil povinnosti vyplývající ze zákona o myslivosti, a tedy i on vykonal činnost, která by vedla k zabránění či omezení škod na jeho pozemcích.
35. To proto, že rozsah odpovědnosti uživatele honitby za škody způsobené zvěří může být snížen i tím, že vlastník či nájemce honebního pozemku nesplnil zákonnou povinnost činit přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří, jak uzavřel i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2022, sp. zn. 25 Cdo 3171/2021. Posouzení přiměřenosti opatření se vždy bude odvíjet od konkrétních okolností případu, a to jak na straně dotčeného vlastníka (např. významu dané plodiny, dosažitelných adekvátních technických opatření, jejich faktické proveditelnosti, efektivity a nákladnosti, respektive ekonomické únosnosti), tak i geograficky a biologicky daných podmínek (zejména povaha lokality, její význam pro zvěř a s tím spjatá očekávatelná rizika), aniž by však současně měla být přiměřenost opatření koncipována natolik extenzivně, že by modifikovala či dokonce potlačovala přísnou objektivní odpovědnost uživatele honitby za škody způsobené zvěří, jež je pojímána jako odpovědnost absolutní, bez liberačních důvodů (k povaze daného odpovědnostního vztahu viz též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2019, sp. zn. 25 Cdo 2234/2019). Zákonné pojetí objektivní odpovědnosti uživatele honitby za škodu způsobenou zvěří (vč. zákonem daného uzavřeného výčtu škod, které se takto nehradí – viz § 54 zák. č. 449/2001 Sb.) si naopak v obecné rovině nepochybně žádá restriktivní pojetí přiměřenosti opatření. Lze přitom navázat i na závěry komentářové literatury uvádějící, že je nutné vzít do úvahy například rozsah škod způsobených v minulých letech, procento účinnosti daného opatření podle výzkumných poznatků, náklady a pracovní možnosti, dosavadní zkušenosti s migracemi zvěře apod. (Petr, B. Zákon o myslivosti. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015).
36. V tomto směru není sporu o tom, že z hlediska možných takových prostředků lze uvažovat pouze o elektrickém ohradníku řádně provedeném, spojeném s řádným odlovem černé zvěře, jak ostatně uváděl znalec již v řízení před okresním soudem. Za jediný účelný prostředek ochrany lze v dané věci považovat instalaci elektrického ohradníku způsobem uváděným znalcem, a právě v kombinaci s řádným odlovem tak, aby černá zvěř zjistila, že v daném místě dochází k odlovu. Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

černé zvěře, a že jsou zde prostředky, které brání průniku na pozemek. V opačném případě by šlo o neúčinný způsob ochrany. Ohledně zbývajících prostředků ochrany odkazuje odvolací soud na odůvodnění rozhodnutí okresního soudu. Odvolací soud nepřehlíží námitky žalobce o neúčinnosti takového opatření na pozemcích sousedů. To odvolací soud nijak nemá důvodu sporovat, avšak opakuje to, že podmínkou úspěšnosti při instalaci elektrického ohradníku je i razantní odstřel černé zvěře, o čemž žalobce setrvale tvrdí, že ze strany žalovaného neprobíhá. Žalovaný nabízel pomoc s instalací ohradníku a jeho zajištění v rozhodné době, a byť odvolací soud vnímá, že z estetických ochranných důvodů nemusí být pro žalobce instalace takového ohradníku přínosná, pokud jde o řešení situace předcházení vzniku škod, lze po žalobci z hlediska pravidel zákona o myslivosti instalaci takového ohradníku požadovat, tedy aby se v případě, že žalovaný nabízí pomoc se zajištěním takového ohradníku a jeho zapůjčení, i žalobce pokusil eliminovat vznik škody způsobem, který z odborného hlediska je vnímán jako účinný prostředek ochrany.

37. Ani žalobce si však neplnil své povinnosti, které by mohly eliminovat vznik škod na daných pozemcích, tedy neprováděl odstřel zvěře v potřebném rozsahu, a nesplnil si část dohody uzavřenou v roce 2019, tedy nepřemístil krmný prostor dál od hranic pozemku žalobce.
38. Odvolací soud tudíž uzavírá, že účastníci se podíleli na vzniku situace rovnou měrou. Žalobce tak, že si nesplnil to, co mu ukládá jednak dohoda s žalobcem, případně to, aby mohlo dojít k úspěšnosti při instalaci elektrického ohradníku, tj. zvýšit odstřel černé zvěře v pravidelných termínech tak, jak navrhoval znalec, a žalobce nepřistoupil k instalaci elektrického ohradníku.
39. Odvolací soud tudíž z hlediska vyjádření poměru při vyčíslení náhrady újmy ponížil o 50 % nárok žalobce, tedy 29.200 Kč na jednu polovinu a přiznal žalobci 14.600 Kč, tedy postupně za notifikované škody v rozsahu 140 m² 1.400 Kč, 540 m² 5.400 Kč, 305 m² 3.050 Kč, 175 m² 1.750 Kč a 300 m² 3.000 Kč, to počínaje dnem tak, jak odůvodnil již okresní soud s tím, že úrok z prodlení ve výši 10 % je přiznáván v případě počátku prodlení v prvním pololetí roku 2020, ohledně druhého pololetí roku 2020 pak ve výši 8,25 % ročně. Pokud žalobce požadoval více, tj. 78.010 Kč s úroky z prodlení ve vyšší míře, došlo k zamítnutí žaloby a změně rozsudku okresního soudu dle § 220 o.s.ř.
40. Nárok žalobce je dán a rozhodnutí o výši náhrady spočívalo na úvaze soudu - obdobně jak je tomu například v případě judikatury za ztížení společenského uplatnění - je výše nároku na náhradu nákladů řízení a způsob rozhodnutí dána dle § 142 odst. 3 o.s.ř., tj. na žalobce se hledí jako na úspěšného, avšak výše nákladů řízení je vypočtena z přisouzené částky, v daném případě z částky 14.600 Kč, a to jak za řízení před okresním, tak odvolacím soudem (viz § 224 odst. 1 o.s.ř.). Nejvyšší soud se ve své rozhodovací praxi opakovaně přiklonil k tomu, že základem pro určení výše náhrady nákladů řízení ve věcech, v nichž rozhodnutí o výši plnění závisí na znaleckém posudku nebo úvaze soudu a je postupováno podle § 142 odst. 3 o. s. ř., je částka přisouzená, a nikoliv obnos požadovaný žalobou (krom rozhodnutí odkazovaných dovolatelem viz též např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2651/2015, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 12. 2016, sp. zn. 25 Cdo 2478/2016).
41. Z hlediska rozvržení náhrady nákladů řízení dle § 148 odst. 1 o.s.ř. pak byl akceptován výsledek soudního řízení, tedy spoluzavinění obou účastníků předmětu škody na 50 %, a tedy každému z účastníků bylo uloženo nahradit státu náklady řízení jednou polovinou.
42. Za řízení před okresním soudem odkazuje odvolací soud na vyčíslení nákladů a jejich odůvodnění v bodě 48 rozsudku okresního soudu. Přiznal tak žalobci právo na náhradu nákladů řízení za 28 úkonů v plné výši a 4 úkony ve výši poloviční, vypočtené vždy z přisouzené částky 14.600 Kč, kdy odměna za jeden úkon právní služby v takovém případě činí 1.700 Kč, advokátce tedy náleží 28 x 1.700 Kč a 4 x 850 Kč, k tomu paušální náhrada hotových výdajů 32 x 300 Kč, tj. 9.600 Kč. Dále náleží cestovní náhrady ve výši 5.240,85 Kč specifikovaná okresním soudem a zaplacený soudní poplatek 4.631,50 Kč. Žalobci tedy náleží částky 28 x 1.700 Kč, tedy 47.600 Kč, 4 x 850 Kč a 9.600 Kč, tj. 57.000 Kč. Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

Kč, tedy 3.400 Kč, k tomu 9.600 Kč paušální náhrada hotových výdajů a cestovné - včetně ztráty času 5.240,85 Kč a soudní poplatek. Celkem tak za řízení před okresním soudem žalobci náleží 70 472,35 Kč.

43. Obdobně za řízení před odvolacím soudem bylo žalobci přiznáno právo na náhradu nákladů řízení již dle advokátního tarifu, tedy vyhlášky č. 177/1994 Sb. ve znění účinném po 1. 1. 2025, a to za zaplacený soudní poplatek z odvolání ve výši 4.522 Kč, odměny za služby advokáta za 3 úkony právní služby 3 x 1.700 Kč, paušální náhrada hotových výdajů 3 x 450 Kč, cestovné 322 Kč a náhrada za ztrátu času za dvě započaté půlhodiny 300 Kč. Za odvolací řízení tudíž náleží žalobci celkem 11.594 Kč.
44. Lhůta ke splnění povinnosti byla stanovena vždy dle § 160 odst. 1 o.s.ř., náklady řízení se hradí k rukám advokáta dle § 149 odst. 1 o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné. Proti tomuto rozsudku lze podat za podmínek uvedených v 237 o.s.ř. dovolání, a to prostřednictvím Okresního soudu v Chrudimi k Nejvyššímu soudu ČR se sídlem v Brně ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku.

Pardubice 15. července 2025

Mgr. Lukáš Pácha
předseda senátu

za nepřítomného předsedu senátu
JUDr. Iva Trávníčková, Ph.D., v. r.
soudkyně